

Uddevalla kommun

Rektorn vid Unnerödsskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Unnerödsskolan
i Uddevalla kommun

Tillsyn i Unnerödsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uddevalla kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Unnerödsskolan besöktes av Skolinspektionen den 9 oktober 2013 och den 10 oktober 2013.

Fakta om skolan

På Unnerödsskolan går cirka 200 elever från förskoleklass upp till och med årskurs 6. På skolan finns också två fritidshemsavdelningar. Skolan är i en växande fas vilket innebär att elevantalet under de senaste åren har stigit. Tidigare hade skolan fyra parallella klasser med elever i årskurserna 1-3. Idag är eleverna i årskurs 1-3 istället organiserade utifrån en åldershomogen klasslista och vidare ut i två grupper per årskurs. Skolan är belägen i Uddevalla tätort.

Enligt skolans egen sammanställning av resultaten från vårterminen 2013 nådde samtliga elever i årskurs 3 kunskapskraven i natur- och samhällsorienterade ämnen. Motsvarande andel för svenska och matematik var 79 respektive 58 procent. Resultaten i årskurs 6 visar att samtliga elever nådde kunskapskraven i bild, idrott och hälsa, musik, slöjd och svenska. I svenska som andraspråk låg motsvarande värde på 57 procent. I övriga ämnen skiftar resultaten mellan 78 och 94 procent.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att rektorn och lärarna vid Unnerödsskolan tar ansvar för att utbildningen inriktas på de nationella målen. Skolan har vidtagit en rad nödvändiga åtgärder för att öka kvalitén på det systematiska kvalitetsarbetet. Dock kvarstår för skolan att utveckla systematiken i både lärarnas och rektorns utvärderande arbete av skolans resultat. I detta avseende är det viktigt att det utvärderande arbetet omfattar både ämneskunskaper och nationella mål i övrigt, men också de processer som leder fram till skolans resultat.

Elever, lärare och rektorn beskriver en undervisning som i stort präglas av att eleverna har inflytande över arbetsformer och innehåll utifrån en medvetenhet om kunskapskraven och att lärarna tar hänsyn till elevernas individuella behov och förutsättningar. Tillsynen har dock visat att det finns brister i skolans arbete med de individuella utvecklingsplanerna och åtgärdsprogrammen. De individuella utvecklingsplanerna tydliggör inte alltid vilka insatser skolan behöver göra för att varje elev ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Av de åtgärdsprogram som utarbetas vid skolan framgår inte alltid hur skolan ska tillgodose elevens behov av

särskilt stöd. Individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram är viktiga delar i skolans arbete med att skapa möjligheter för alla elever att nå målen för utbildningen. De är också viktiga som underlag för arbetet med att följa upp och utveckla utbildningen.

Skolans arbete har under ett antal år varit fokuserat mot att öka elevernas trivsel, trygghet och studiero. De elever Skolinspektionen har träffat uppger att de är trygga i skolan. Eleverna vet också vart de kan vända sig om någon elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Skolan är dock inte fri från situationer som innebär att elever upplever sig utsatta.

Nedan följer en mer detaljerad redogörelse för de brister som Skolinspektionen kunnat konstatera vid sin tillsyn samt de ingripanden som Skolinspektionen funnit befogade med anledning av de konstaterade bristerna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uddevalla kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 14 februari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Uddevalla kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Åtgärdsprogram ska beslutas av rektorn och där ska anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av exempel på åtgärdsprogram som är utarbetade vid Unnerödsskolan. Det förekommer att de åtgärder som anges är så allmänt formulerade att det varken framgår hur de ska genomföras eller hur de ska tillgodoses elevens behov. Exempel på sådana åtgärder är att eleven ska få anpassad arbetsgång i engelska, stöd med det sociala samspelet och egen tid med vuxen ett arbetspass varje dag.

Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka att syftet med åtgärdsprogrammet är att det ska finnas ett dokument för planering och utvärdering av elevens utbildning, så att förutsättningarna för elevens fortsatta lärande blir de bästa. För en elev i behov av särskilt stöd är åtgärdsprogrammet ett nödvändigt pedagogiskt instrument för planering och samarbete mellan skolans personal, eleven samt i förekommande fall vårdnadshavare (jfr prop. 2009/10:165, s. 290). Åtgärdsprogrammet har även en funktion som informationsbärare. Skolinspektionen vill peka på vikten av att åtgärderna är så tydligt beskrivna att någon annan lätt kan förstå vad som ska genomföras. Utredningen visar att det inte alltid framgår av de åtgärdsprogram som utarbetas vid skolan hur elevens behov ska tillgodoses. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Uddevalla kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningen.
- Rektorn ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det genomförs ett kvalitetsarbete på skolenhetsnivå som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Rektorn uppger att lärarna tillsammans med rektorn systematiskt följer upp elevernas kunskapsresultat och att det finns sammanställningar uppdelade på ämne och klass. Sammanställningarna är tänkta att användas som underlag för diskussioner i de olika arbetslagen för att hitta orsaker till varför kunskapsresultaten ser ut som det gör. Dock anser både lärare och rektorn att skolan behö-

ver bli bättre på att analysera kunskapsresultaten. De menar att det till stora delar saknas ett utvärderande arbete med syfte att skapa förståelse för varför resultaten ser ut som de gör. Vid en genomgång av skolans dokumenterade kvalitetsarbete har även Skolinspektion kunnat konstatera att det saknas utvärderingar. Mycket av det som skrivs är mer konstateranden istället för förklaringar till varför resultaten ser ut som de gör.

Dokumentstudier och intervjun med rektorn visar att andra mål inom exempelvis läroplanens avsnitt om normer och värden och elevernas ansvar och inflytande inte utvärderas. Vad gäller skollagens krav på stöd och särskilt stöd förekommer utvärderingar på individnivå, men inte på skolenhetsnivå. Rektorn uppger att skolan också saknar en gemensam planering för arbetet med att ge eleverna inflytande över utbildningen i förhållande till ålder och mognad.

Skolinspektionen har noterat att vissa av de riskområden som skolan uppmärksammat genom sitt kartläggande arbete inom ramen för värdegrundsarbetet funnits med under flera år. Det saknas dokumenterat i planen mot kränkande behandling varför skolan ännu inte lyckats råda bot på de problem som uppmärksamrats. Skolinspektionen vill i detta sammanhang poängtera vikten av att skolan inom ramen för sitt målinriktade arbete följer upp och utvärderar hur verkningsfulla åtgärderna mot kränkande behandling är.

Rektorn och lärarna uppger att skolan under en period har reformerat sitt kvalitetsarbete. Nästa steg är att klargöra varför resultaten ser ut som de gör. Skolinspektionen vill peka på vikten av skolan kommer igång med detta. Det är först när skolan har gjort utvärderingar som skolan kan förändra de processer som ligger till grund för resultaten.

Utredningen visar att rektorn inte, i tillräcklig utsträckning, tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt och dokumenterat kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Uddevalla kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Eleverna och de som avser att påbörja utbildning ska ha tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.
- Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

Studie- och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamheter kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Rektorn uppger att eleverna inte har tillgång till någon med särskild kompetens för att ge dem vägledning inför val som har att göra med deras framtida utbildning och yrke. Enligt rektorn finns det inte heller någon på skolan som har i uppdrag att fullgöra dessa uppgifter.

Utredningen visar att eleverna inte har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Elevhälsans arbete

Enligt skollagen ska elevhälsan omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Enligt rektorn arbetar både skolsköterskan, kuratorn och specialpedagogen förebyggande och hälsofrämjande utifrån den tid som de olika kompetenserna finns tillgängliga på skolan. I den intervju som Skolinspektionen haft med nämnda funktioner kan de också exemplifiera hur de arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Rektorn uppger dock att det inte är möjligt för psykologen att delta i det arbetet. Psykologens arbete är begränsat till insatser i enskilda elevärenden.

Utredningen visar att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete inte omfattar psykologiska insatser. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Föfattning

2 kap. 25 och 29 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Uddevalla kommun en anmärkning.

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist/brister inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser inte alltid elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- I de individuella utvecklingsplanerna framgår inte alltid vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

I intervjuerna med lärarna och rektorn har det framkommit att eleverna och föräldrarna informeras om elevens kunskaper i relation till kunskapskraven vid utvecklingssamtalet. Då redogör de även för vad skolan kommer bidra med i den fortsatta utvecklingen. De äldre eleverna som Skolinspektionen intervjuat intygar att det fungerar på det här sättet. Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner. De skriftliga omdömena, i de exempel som Skolinspektionen tagit del av, beskriver inte alltid vad eleven kan i förhållande till kunskapskraven i respektive ämne. Det förekommer att omdömet endast anger att eleven "har förväntade kunskaper" utan att ställa detta i relation till kunskapskraven. Av exemplen framgår inte heller alltid vad eleven behöver utveckla och vilka insatser som behövs och vad skolan ska göra för att främja elevens kunskapsutveckling. Rektorn uppger att han/hon är medveten om att det finns brister i flera av elevernas individuella utvecklingsplaner.

Utredningen visar att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna inte alltid avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och att det inte alltid framgår vilka insatser som behövs för att eleven

ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Eftersom skolan, enligt Skolinspektionens bedömning, i stora delar bedriver ett fungerande informationsarbete vid utvecklingssamtalen ser Skolinspektionen överträdelsen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Erik Bergeå
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.